

TOP 101

TURIZEM

BORZE

KORONAVIRUS - UKREPI ZA PODJETJA

Turizem na Krasu: boljša teran in pršut, nova vinoteka in nove pohodniške poti

Čas branja: 3 min

1

08.07.2020 16:10

Navdušujoča in dobro obiskana turistična destinacija je cilj čezmejnega Krasa.

PETRA ŠUBIC

V obnovljenem stolpu gradu Štanjel bodo čez 14 dni odprli vinoteko s kraškimi vini in center za promocijo lokalnih izdelkov.

Foto: Marijan Močivnik

Več iz teme:

[kmetijstvo >](#)[Kmetijski inštitut... >](#)[Klemen Lisjak >](#)[Vinakras >](#)[Medium >](#)[Boris Lisjak >](#)[Marjeta Čandek Potokar >](#)

Na Krasu se zgledujejo po dobro obiskanih vinskih destinacijah, ki so se razvile z jasno vizijo ter povezovanjem družinskih vinarjev, večjih kleti in turističnih kmetij. To je tudi cilj čezmejnega Krasa, ki svojo prepoznavnost gradi na teranu, pršutu in trajnostnem turizmu.

Pri izboljševanju ponudbe in njeni promociji jim pomaga **Kmetijski inštitut Slovenije** s čezmejnimi projektom Agrotur II, sofinanciranim iz Programa Interreg Italija-Slovenija 2014-2020. »Z raziskavami v okviru tega projekta in naložbami želimo izboljšati kakovost terana, pršuta in vso turistično ponudbo, da bi goste navdušili za večdnevni obisk Krasa,« pravi strokovnjak za vinogradništvo in vinarstvo **Klemen Lisjak** s Kmetijskega inštituta Slovenije, ki vodi projekt. Pri njem sodeluje še pet partnerjev: univerze v Novi Gorici, Trstu in Vidmu, občina Komen in združenje Confesercenti - Venezia.

Portal s turističnimi kmetijami in tematskimi potmi

Turistično ponudbo Krasa predstavljajo na spletnem portalu **Hotel dobrega terana**, kjer je opisana ponudba 17 turističnih kmetij s prenočitvami, kmalu pa bodo na njem objavili še pet tematskih pohodniških poti po Krasu. Ena izmed njih ponuja triurni sprehod od Dutovelj do Repentabora, kjer se odpre pogled na morje. Kraško arhitekturo spoznamo na Poti po sosednjih kraških vaseh od Repentabora do Praproti. Lažja in krajša od teh pa je Pot črnega bora, ki vodi od Štanjela do vasi Avber.

»Turistično ponudbo bosta popestrili obnova gradu Štanjel in gradnja centra za promocijo lokalnih izdelkov z regionalno vinoteko – ta bo zaživela 24. julija in bo ponujala nad 60 etiket izbranih kraških vin,« napoveduje Klemen Lisjak.

Dodano vrednost iščejo tudi v izboljšanju kakovosti vina teran, pridelanega iz grozdja sorte refošk, ki na Krasu uspeva na skoraj 500 hektarjih. Največ terana, približno milijon litrov na leto, pridelava zadružna klet **Vinakras Sežana**. V zadnjih desetih letih so tehnološko posodobili klet in obnovili večino svojih vinogradov na 50 hektarjih, grozdje pa odkupujejo še od okoli sto vinogradnikov.

medium">Zavzemajo se za ohranitev vsakega kvadratnega metra vinogradov in da bi za pridelavo grozdja in vina navdušili mlade.

Konzorcijski teran iz najboljšega grozdja

Raziskovalci s projektom Agrotur II družinskim vinarjem pomagajo izboljševati kakovost terana. »Pri desetih vinogradnikih iz Konzorcija kraških pridelovalcev terana smo vpeljali štiri ukrepe v vinogradu, ki se v svetu uporabljajo pri pridelavi visokokakovostnih vin. Že v začetku avgusta opravimo strokovni pregled vinograda, podamo oceno opravljenih del in priporočila vinogradniku. Vpeljujemo redčenje grozdja in zamik trgatve po 25. septembru, da dobimo optimalno fenolno zrelost grozdja. V kleti sledimo potek jabolčno-mlečno kislinske fermentacije in zorenje vina. Naši poskusi iz zadnjih dveh let so pokazali, da ti ukrepi dajo boljši teran. Zato smo Konzorciju kraških pridelovalcev terana predlagali, da s temi ukrepi nadgradi kakovost 'konzorcijskega terana', ki bi lahko zorel v lesenih sodih,« razlaga Klemen Lisjak.

Za 30 odstotkov manjša prodaja vina

»Vinogradniki pozdravljamo uvedbo posodobljenega konzorcijskega terana,« pravi **Boris Lisjak**, predsednik Konzorcija kraških pridelovalcev terana, »na Krasu po enotnih standardih pridelujemo kakovostno vino teran PTP (s priznanim tradicionalnim poimenovanjem) in vrhunsko vino izbrani teran PTP, konzorcijski teran pa bi ju po kakovosti še prekašal.« Zaradi korone prodaja za dobrih 30 odstotkov manj vina in verjame, da bo »vinar, ki bo dobro skrbel za kakovost grozdja, vino tudi prodal«.

V okviru projekta Agrotur II so razvili tudi spletno aplikacijo **e-Karst** za spremljanje stanja v vinogradu. »Strokovnjaki opravijo pregled vinograda, aplikacija pa vinogradniku prikaže rezultat in priporočila za nadaljnje delo,« opisuje Lisjak. V njej vinogradniki z nekaj kliki najdejo tudi meteorološke podatke in graf o vodnem stresu oziroma pomanjkanju vode v vinogradu, s podatki o razvoju bolezni in škodljivcev pa skušajo optimizirati škropljenje v vinogradih. Da bi uporaba spletne aplikacije zaživela, so podatke predstavili v zelo razumljivi obliki.

Tudi pršut iz prašičev v prosti reji

Druga specialiteta je pršut. »Zadnji dve leti smo na Krasu proučevali in izboljševali zlasti prosto rejo navadnega in krškopoljskega prašiča, ki je avtohtona slovenska pasma. Poudarek je bil na kombinaciji lokalne krme s hranili, vpeljavi pilotnih rej in proučevanju kakovosti pršuta, ko je prašič iz proste reje. Tak pršut se suši najmanj dve leti,« pravi **Marjeta Čandek Potokar**, prav tako s Kmetijskega inštituta Slovenije.

Opaža, da se vinogradniške kmetije odločajo tudi za predelavo mesnin, saj imajo tako celotno gastronomsko ponudbo, ko mesnine »priklopijo« k vinu. Pred dobrim letom se je vinar Rikardo Vrabc iz Pliskovice odločil še za rejo prašičev. »Zgradil sem del gozda, kjer se ukvarjam s prosto rejo desetih navadnih in desetih krškopoljskih prašičev. Meso bom predelal v pršut, panceto, zašink in salame,« pravi Vrabc.

Več iz teme:

[kmetijstvo >](#)[Kmetijski inštitut... >](#)[Klemen Lisjak >](#)[Vinakras >](#)[Medium >](#)[Boris Lisjak >](#)[Marjeta Čandek Potokar >](#)

1

Zadruga Sloga in Petrol pomagata kmetijam, da postanejo energetske samozadostne ²

Sedem vprašanj za novega predsednika Zadružne zveze Slovenije ¹

Prihaja za 21,7 milijona evrov novih razpisov za naložbe v kmetijstvu, živilstvu in gozdarstvu

Piščančereja: pametna rekuperacija prinaša manj dela, nižje stroške in boljše plačilo ¹

Prvima zmagovalcema natečaja Agrobiznis hi-tech tudi korona ni upočasnila razvoja

Šaleška zadruga po spletu proda trikrat več ekogovedine kot pred korono 4

Vinarje skrbijo presežki vina in upad cen